

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

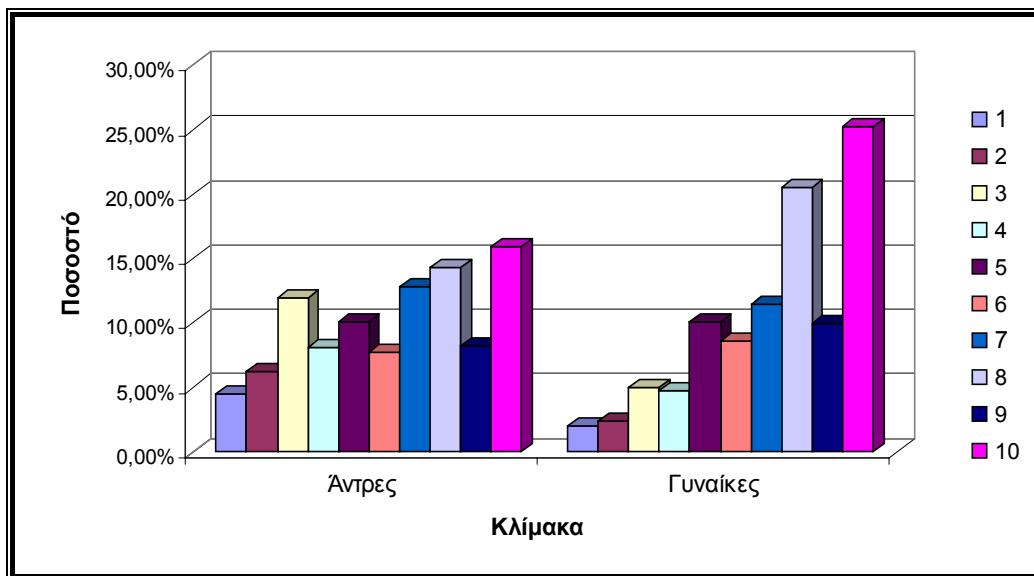
5.1 Εισαγωγή

Στην ενότητα αυτήν θα παρουσιάσουμε μία αναλυτική περιγραφή της γνώμης των Ευρωπαίων πολιτών σχετικά με τα ναρκωτικά. Καθώς είναι γνωστό, στις μέρες μας το πρόβλημα των ναρκωτικών είναι ένα πλέον διαδεδομένο πρόβλημα το οποίο πλήττει κυρίως τα άτομα νεαρής ηλικίας. Αυτό άλλωστε φαίνεται και από την έρευνα Ευρωβαρόμετρο που πραγματοποιήθηκε το έτος 2002 (αριθμός 57.2), όπου προέκυψε ότι η κάνναβη είναι το πλέον διαδεδομένο ναρκωτικό στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το 29,8% των ερωτηθέντων έχουν δοκιμάσει κάνναβη και το 11,3% έχουν καταναλώσει κάνναβη τον τελευταίο μήνα. Έτσι, είναι φανερό πως το πρόβλημα των ναρκωτικών είναι ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο απάντησαν 4004 Ευρωπαίοι πολίτες, ενώ το ερωτηματολόγιο ήταν διαθέσιμο από τον Φεβρουάριο έως τον Ιούνιο του 2003.

5.2 Αποτελέσματα- Συμπεράσματα

Η γνώμη των Ευρωπαίων πολιτών συμβαδίζει με την άποψη πως τα ναρκωτικά αποτελούν πρόβλημα, καθώς παρατηρούμε ότι το 62% των Ευρωπαίων βαθμολόγησαν στην κλίμακα 1-10 το πρόβλημα των ναρκωτικών με 6 και άνω ενώ μόνο το 38% βαθμολόγησαν το αντίστοιχο πρόβλημα με 5 και κάτω. Ακόμη, παρατηρούμε ότι οι άντρες βαθμολογούν σε ποσοστό 59,04% τα ναρκωτικά με 6-10 ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τις γυναίκες είναι 76,68%. Έτσι, συμπεραίνουμε ότι η απάντηση των γυναικών στην συγκεκριμένη ερώτηση διαφέρει στατιστικά σημαντικά σε σχέση με αυτή των αντρών, κάτι που άλλωστε φαίνεται και από το γράφημα που ακολουθεί.

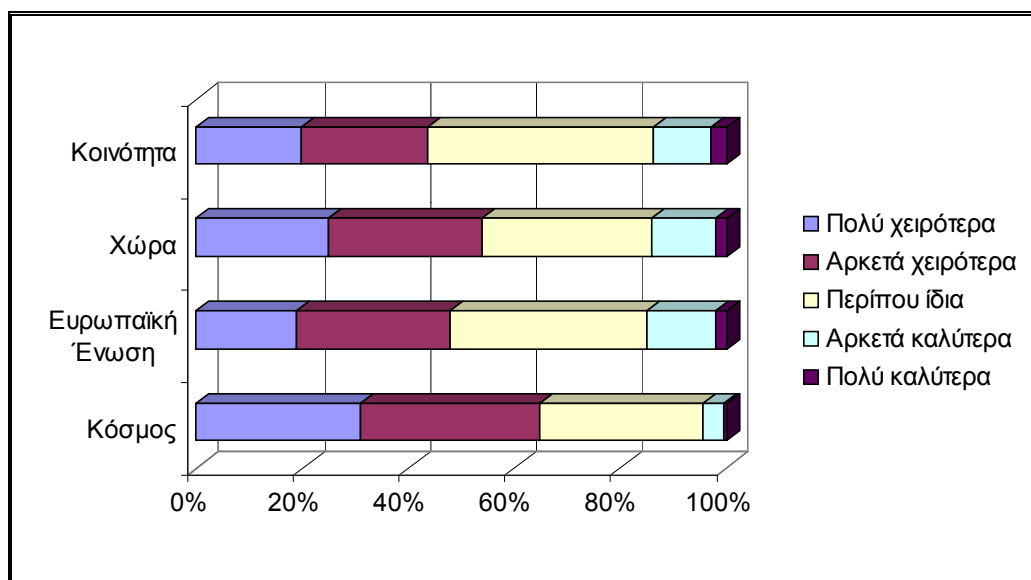
Γράφημα 5.1: Το πρόβλημα των ναρκωτικών σε κλίμακα 1-10

Ακόμη, στις τελευταίες δεκαετίες το πρόβλημα των ναρκωτικών μπορούμε να πούμε πως έχει επιδεινωθεί σημαντικά, καθώς ο αριθμός των χρηστών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ολοένα και αυξάνεται. Αυτή η άποψη βρίσκει σύμφωνους και τους Ευρωπαίους πολίτες οι οποίοι πιστεύουν ότι τα πρόβλημα των ναρκωτικών καθώς και ο αντίκτυπος αυτού στην κοινωνία τα τρία έως πέντε τελευταία χρόνια χειροτερεύει τόσο στην τοπική κοινότητα όπου κατοικούν όσο και στην χώρα τους,

στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στον κόσμο. Το παρακάτω διάγραμμα μας δείχνει τα ποσοστά αυτών που απάντησαν στην συγκεκριμένη ερώτηση.

Γράφημα 5.2: Η πορεία του προβλήματος των ναρκωτικών τα τελευταία 3-5 χρόνια

Από το παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι Ευρωπαίοι πιστεύουν ότι τα πράγματα χειροτέρευσαν ενώ είναι αρκετοί αυτοί που πιστεύουν ότι τα πράγματα δεν μεταβλήθηκαν ιδιαίτερα την τελευταία πενταετία. Ακόμη, είναι πολύ λίγοι αυτοί που θεωρούν ότι τα προβλήματα που προκύπτουν από την χρήση ναρκωτικών ουσιών μειώθηκαν το διάστημα αυτό.

Έτσι, από τα παραπάνω αποτελέσματα συμπεραίνουμε ότι πράγματι οι Ευρωπαίοι πιστεύουν ότι τα ναρκωτικά είναι ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή και ολόκληρου του κόσμου και σίγουρα θα πρέπει να λυθεί. Στην περίπτωση όμως της επίλυσης του, το 65,9% των Ευρωπαίων πιστεύει πως το πρόβλημα αυτό πρέπει να λυθεί με κοινή Ευρωπαϊκή ή και παγκόσμια πολιτική, ποσοστό που εκτιμάται ότι είναι στατιστικά σημαντικά μεγαλύτερο του 60%. Έτσι, η κυρίαρχη γνώμη των πολιτών είναι ότι η λύση του προβλήματος των ναρκωτικών δεν μπορεί να δοθεί χωρίς συνεργασία. Ακόμη το ποσοστό αυτών που πιστεύουν ότι η λύση δεν μπορεί να δοθεί με συνεργασία των χωρών όσον αφορά την εισαγωγή της κάνναβης στα ευρωπαϊκά σύνορα αλλά χωρίς συνεργασία σε θέματα που αφορούν την χώρα ξεπερνά στατιστικά σημαντικά το 55%.

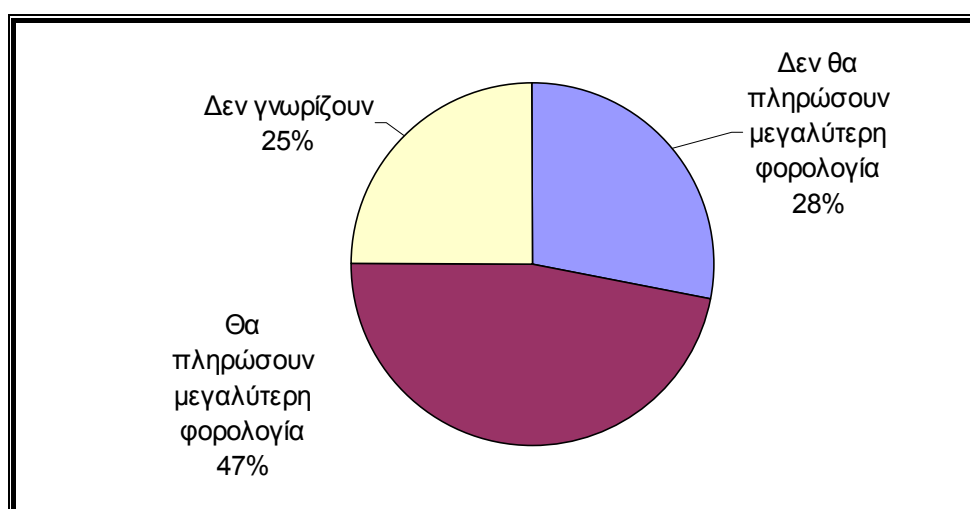
Η λύση όμως αυτή θα πρέπει να αντιμετωπίσει και το πρόβλημα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο (σύμφωνα με την έρευνα Ευρωβαρόμετρο 57.2) εντοπίζεται κυρίως στην εκτεταμένη χρήση κάνναβης, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω. Η χρήση όμως του ναρκωτικού αυτού είναι απαγορευμένη σε όλες τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά σε πολλά μέρη παρατηρήθηκε το φαινόμενο αυτή να πωλείται και να χρησιμοποιείται σε μικρές ποσότητες χωρίς κυρώσεις. Το εκτιμώμενο ποσοστό των ατόμων που πιστεύει ότι η κατάσταση αυτή είναι υποκριτική και πρέπει είτε να νομιμοποιηθεί η κατοχή και χρήση μικρών ποσοτήτων κάνναβης είτε να ενισχυθεί ο σχετικός νόμος είναι στατιστικά σημαντικά μεγαλύτερο του 70%.

Η κατάσταση αυτή που επικρατεί με την κάνναβη δημιουργεί στην κοινή γνώμη σε ποσοστό άνω του 45% την πεποίθηση ότι η επιβολή των νόμων σχετικά με τα πιο σκληρά ναρκωτικά καθίσταται δυσκολότερη. Έτσι, οι Ευρωπαίοι πιστεύουν σε ποσοστό στατιστικά σημαντικά μεγαλύτερο του 60% ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα για να εποπτευτεί και να ελεγχθεί η παραγωγή και πώληση της κάνναβης. Η χρήση όμως της κάνναβης δεν οδηγεί εύκολα σε χρήση πιο σκληρών ναρκωτικών ουσιών, σύμφωνα με το 65% των πολιτών, και έτσι δεν χρειάζεται να στοχεύσουμε στην μείωση της χρήσης αυτής. Ακόμη, το 64% των Ευρωπαίων πιστεύουν ότι η κατοχή και πώληση μικρών ποσοτήτων κάνναβης για προσωπική χρήση, σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να είναι νόμιμη. Επίσης, λιγότεροι από τους μισούς Ευρωπαίους πολίτες θα ένιωθαν ενοχλημένοι αν μάθαιναν ότι κάποιο μέλος της οικογένειας τους ήταν χρήστης κάνναβης.

Από τα παραπάνω αποτελέσματα παρατηρούμε ότι οι Ευρωπαίοι πιστεύουν γενικά ότι η χρήση κάνναβης δεν πρέπει να είναι απαγορευμένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ότι οι χρήστες κάνναβης δεν είναι απαραίτητο να διώκονται, όπως θα πρέπει να συμβαίνει για τους εμπόρους ναρκωτικών. Ακόμη, τρεις στους τέσσερις πολίτες πιστεύουν ότι τα ναρκωτικά είναι μέρος της κοινωνίας μας και θα πρέπει να υπάρξει μία πολιτική επανένταξης των χρηστών στην κοινωνία, δίνοντας τους την δυνατότητα να θεραπευτούν και να ζήσουν σαν υγιή μέλη της κοινωνίας. Σε αντιπαράθεση όμως με αυτό, περισσότεροι από τους μισούς Ευρωπαίους πιστεύουν ότι τα προβλήματα που δημιουργούνται από τα ναρκωτικά δεν είναι αναπόφευκτα, ενώ υπάρχουν πολλά πράγματα που μπορούν να γίνουν ώστε τα προβλήματα αυτά να λυθούν.

Έτσι, οι Ευρωπαίοι πολίτες φαίνεται να είναι συμφιλιωμένοι με το πρόβλημα των ναρκωτικών και δεν δείχνουν ιδιαίτερα διατεθειμένοι να πληρώσουν παραπάνω φόρους για την βελτίωση του προβλήματος αυτού. Αυτό φαίνεται άλλωστε και από το κυκλικό διάγραμμα που ακολουθεί όπου και βλέπουμε ότι το ποσοστό αυτών που είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν μεγαλύτερη φορολογία είναι στατιστικά σημαντικά μικρότερο του 50%.

Γράφημα 5.3: Ναρκωτικά και φορολογία.

Ακόμη, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι τα αντίστοιχα ποσοστά διαφέρουν στατιστικά σημαντικά και ανά φύλο και ηλικία. Έτσι, οι γυναίκες είναι περισσότερο διατεθειμένες να πληρώσουν μεγαλύτερη φορολογία σε σχέση με τους άντρες ενώ τα άτομα ηλικίας 55 ετών και άνω είναι περισσότερο διατεθειμένα να έχουν επιβάρυνση στην φορολογία τους αν πρόκειται να βελτιωθεί το πρόβλημα των ναρκωτικών σε σχέση με τους νεωτέρους τους.

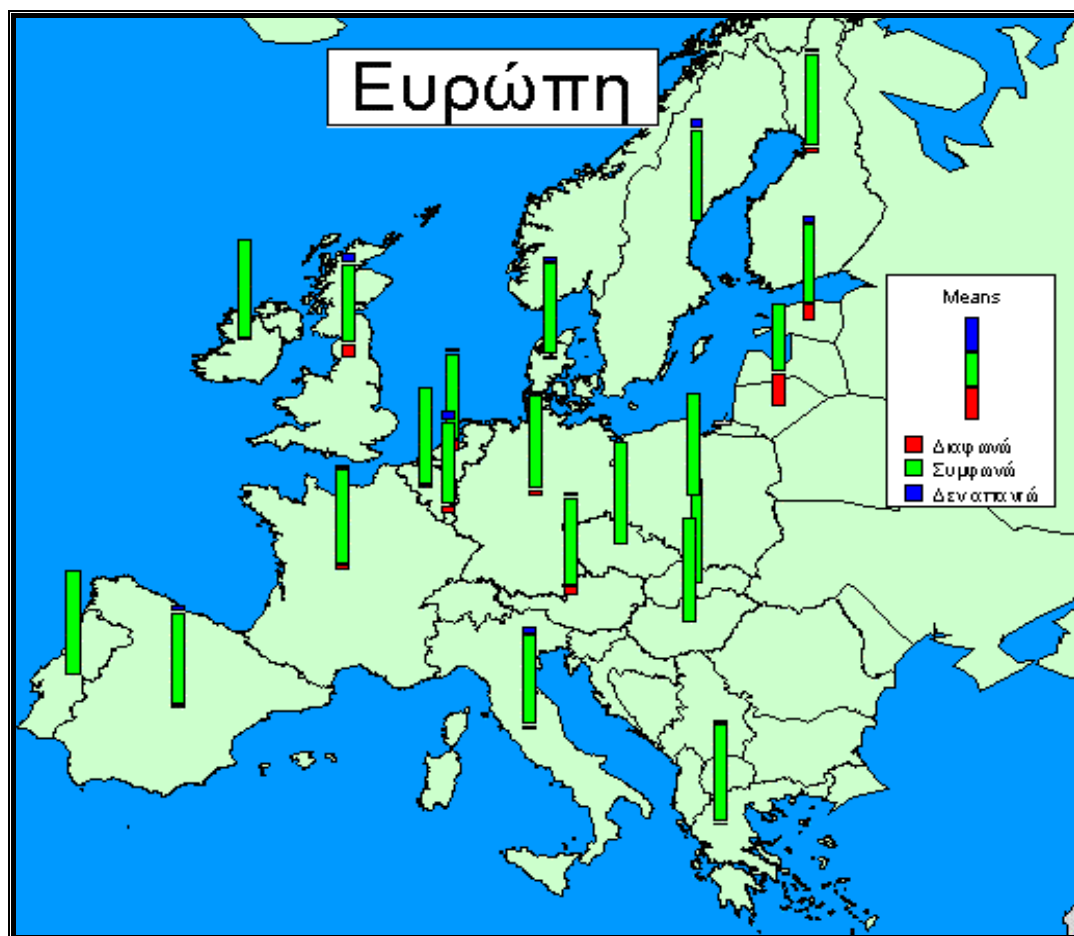
Έχοντας όμως ήδη καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι Ευρωπαίοι θεωρούν ότι τα ναρκωτικά αποτελούν ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα στην Κοινότητα, μπορούμε να πούμε πως ένα ποσοστό της τάξης του 70% πιστεύει ότι οι έμποροι ναρκωτικών, οι οποίοι κερδίζουν πολλά χρήματα από την διακίνηση αυτή, είναι οι χειρότεροι εγκληματίες και θα πρέπει να αυξηθούν δραματικά οι ποινές για αυτούς. Το ίδιο όμως δεν θα πρέπει να συμβεί και με τους χρήστες ναρκωτικών ουσιών, όπως πιστεύει ένα ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, οι οποίοι θα πρέπει να αντιμετωπισθούν σαν ασθενείς με βάση τα επιστημονικά επιτεύγματα και την έρευνα

στον τομέα αυτό. Αναμενόμενο λοιπόν είναι και το γεγονός ότι λιγότεροι από το 35% των πολιτών πιστεύουν ότι οι ναρκομανείς έχουν οι ίδιοι κάνει τις επιλογές τους και θα πρέπει μόνοι να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες αυτών των επιλογών.

Έτσι, βλέπουμε ότι οι Ευρωπαίοι είναι ιδιαίτερος αυστηροί σε θέματα σχετικά με την ποινική ρήτρα που πρέπει να επιβληθεί στους εμπόρους, ενώ είναι ευαίσθητοι απέναντι σε άτομα όπως οι χρήστες ναρκωτικών ουσιών. Είναι λοιπόν αναμενόμενο ένα ποσοστό άνω του 60% να πιστεύει ότι αν οι ποινές κατά των χρηστών, εμπόρων και διακινητών ναρκωτικών ουσιών αυξάνονται, τότε θα είχαμε σημαντική μείωση των ατόμων που είναι εθισμένα σε ναρκωτικές ουσίες. Ακόμη, πάνω από το 60% των Ευρωπαίων θεωρούν ότι θα πρέπει να επιβληθούν ποινές σε όσες χώρες δεν προσπαθούν να σταματήσουν την εγχώρια παραγωγή ναρκωτικών ουσιών και να περιορίσουν την διακίνησή αυτών εντός των συνόρων τους.

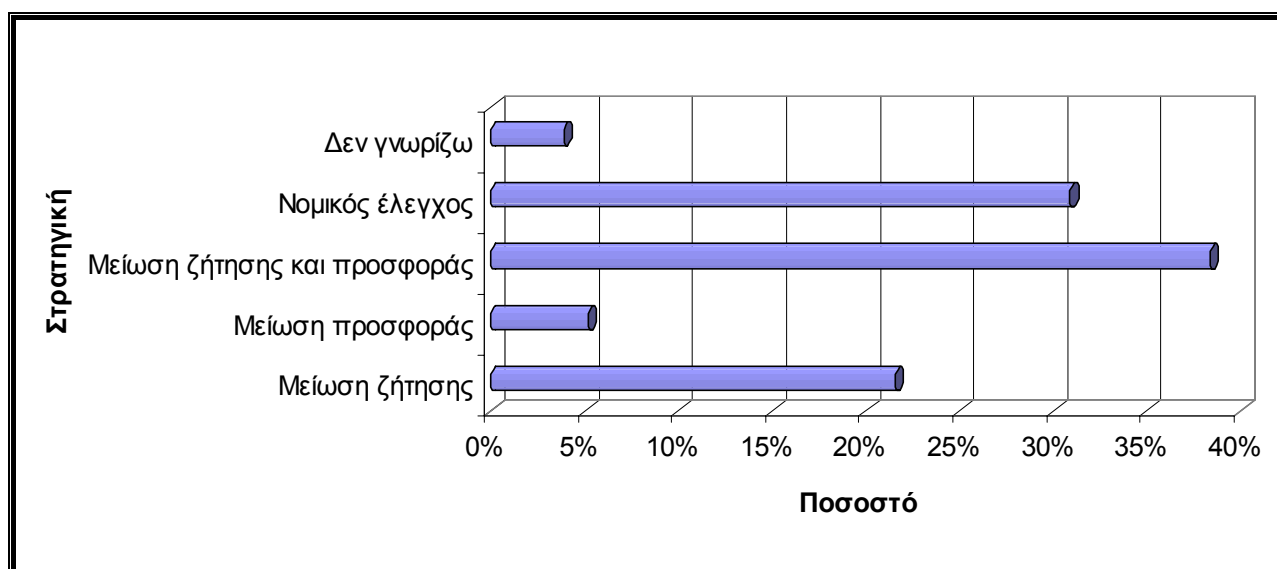
Στο σημείο αυτό θα ήταν ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε ότι ένα ποσοστό μεγαλύτερο του 85% πιστεύει πως οι χώρες των οποίων οι πολίτες χρησιμοποιούν ναρκωτικές ουσίες θα πρέπει να επενδύσουν χρήματα σε ενημέρωση και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών, με σκοπό να αποφευχθεί η χρήση ναρκωτικών ουσιών. Θα ήταν όμως ενδιαφέρον να δούμε το παρακάτω γράφημα, το οποίο δείχνει τις απαντήσεις των πολιτών στην ερώτηση που σχετίζεται με την επένδυση χρημάτων σε εκστρατείες πολιτικής κατά των ναρκωτικών. Στο διάγραμμα βλέπουμε ότι οι περισσότεροι πολίτες, ανεξαρτήτων χώρας, πιστεύουν ότι μία τέτοια πολιτική θα αποδώσει καρπούς και θα οδηγήσει σε μείωση της χρήσης ναρκωτικών ουσιών.

Γράφημα 5.4: Επένδυση χρημάτων σε εκστρατείες κατά των ναρκωτικών

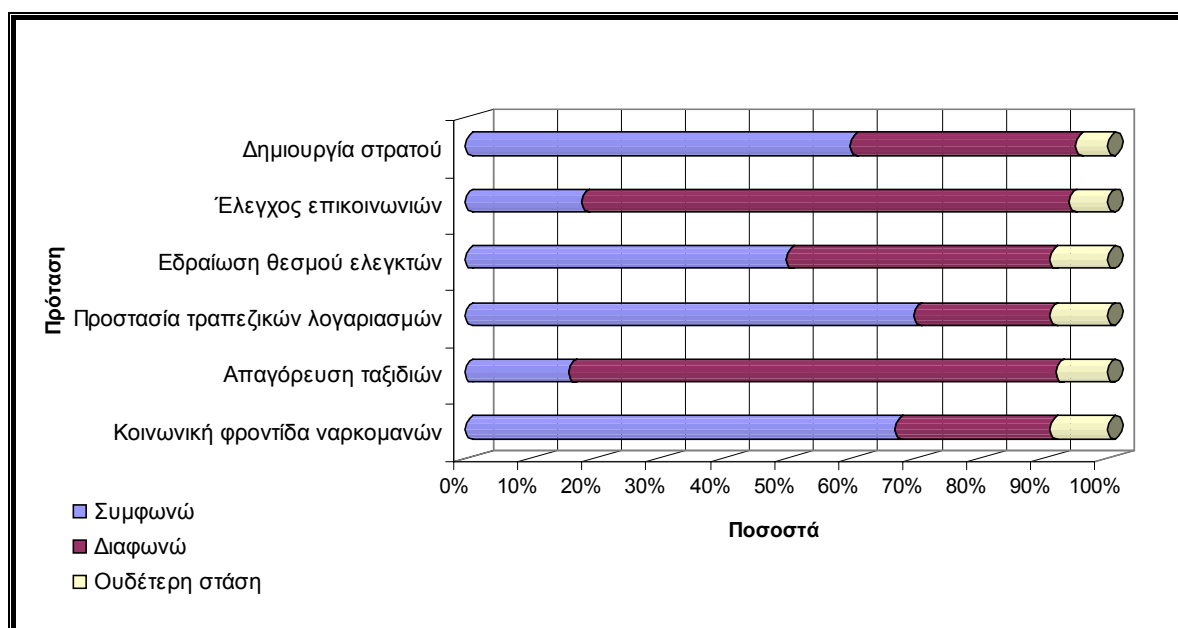
Η θεραπεία όμως του προβλήματος των ναρκωτικών, όπως και κάθε άλλου προβλήματος, μπορεί να λυθεί μόνο με την πρόληψη. Σύμφωνα με το 38,4% των Ευρωπαίων, η καλύτερη στρατηγική επίλυσης του προβλήματος βρίσκεται στον συνδυασμό της μείωσης της προσφοράς και της ζήτησης, ενώ μεγάλο είναι και το ποσοστό που πιστεύει ότι η βέλτιστη λύση είναι ο νομικός έλεγχος, αντίστοιχος με αυτόν των φαρμάκων. Τα αποτελέσματα φαίνονται και στο διάγραμμα που ακολουθεί, όπου παρουσιάζονται οι διάφορες στρατηγικές επίλυσης καθώς και τα ποσοστά των πολιτών που πιστεύουν ότι η συγκεκριμένη στρατηγική αποτελεί την καλύτερη λύση.

Γράφημα 5.5: Στρατηγικές επίλυσης του προβλήματος των ναρκωτικών

Με σκοπό όμως την αντιμετώπιση της μάστιγας των ναρκωτικών, προτάθηκαν και ορισμένες άλλες λύσεις. Σαν πρώτη προσέγγιση προτάθηκε η οργάνωση στρατιωτικών δυνάμεων, κάτω από την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, για να ερευνήσουν και να πατάξουν το οργανωμένο έγκλημα. Μία δεύτερη προσέγγιση είναι ο έλεγχος των τηλεφωνικών κλίσεων, του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου καθώς και άλλων μορφών επικοινωνίας με σκοπό να εντοπιστούν οι δράστες, έστω και αν παραβιαστεί η προσωπική ζωή του ατόμου. Ένα τρίτο μέτρο που μπορεί να ληφθεί είναι η εδραίωση μονάδας επιθεώρησης παγκόσμιας εμβέλειας, τα μέλη της οποίας θα εντοπίζουν και θα δίδουν κυρώσεις σε όσους διακινούν ναρκωτικές ουσίες. Ακόμη, προτάθηκε να μην διατηρείται η μυστικότητα σε τραπεζικούς λογαριασμούς, με σκοπό να αποφευχθεί η έλλειψη διαφάνειας σε ορισμένα άτομα. Επίσης, προτάθηκε οι κυβερνήσεις των διάφορων χωρών να αποτρέψουν τους πολίτες τους να ταξιδεύουν σε χώρες όπου υπάρχει έντονο πρόβλημα με τα ναρκωτικά. Τέλος, προτάθηκε να πάψουν οι χρήστες ναρκωτικών ουσιών να θεωρούνται εγκληματίες και να διώκονται ποινικά, αλλά να θεωρούνται άτομα που χρήζουν ιατρικής και κοινωνικής φροντίδας και προστασίας. Σύμφωνα με την άποψη των πολιτών, σχηματίσαμε το ραβδόγραμμα που ακολουθεί, το οποίο δείχνει κατά πόσον οι πολίτες συμφωνούν ή διαφωνούν με κάθε πρόταση.

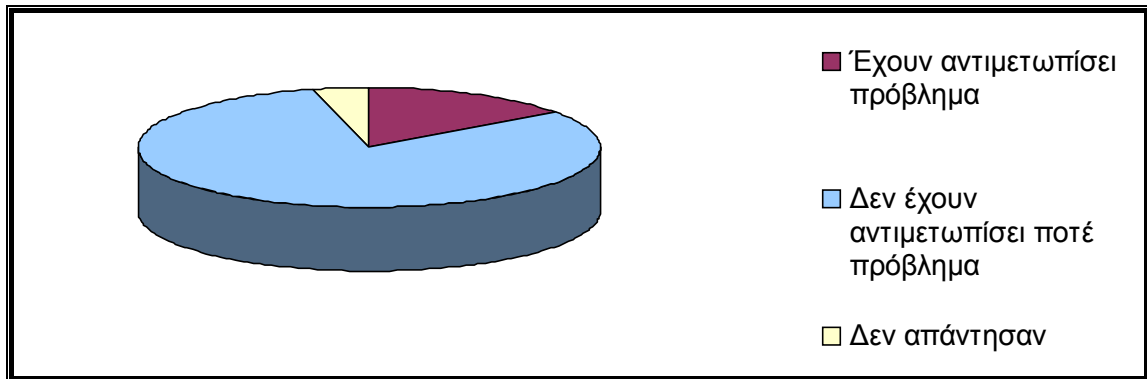
Γράφημα 5.6: Οι προτάσεις για την καταπολέμηση του προβλήματος των ναρκωτικών

Από το παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι ως βέλτιστη λύση θεωρείται η κοινωνική φροντίδα των ναρκομανών, με ποσοστό διαφωνίας στατιστικά σημαντικά μικρότερο του 25%. Ακόμη, ένα ποσοστό μεγαλύτερο του 70% θεωρεί ότι οι τραπεζικοί λογαριασμοί πρέπει να είναι απόρρητοι έστω και αν με αυτό τον τρόπο δεν ικανοποιείται το δημόσιο συμφέρον. Ακόμη αξίζει να σημειωθεί ότι ένα ποσοστό μεγαλύτερο του 75% θεωρεί ότι και οι τηλεπικοινωνίες πρέπει να είναι απόρρητες, ενώ η απαγόρευση των ταξιδιών σε χώρες με έξαρση των ναρκωτικών βρίσκεται αντίθετο ένα ποσοστό άνω του 70% του πληθυσμού. Τέλος, η δημιουργία στρατού όπως και η εδραίωση σώματος επιθεωρητών, όπως αυτοί στο Ιράκ, βρίσκει σύμφωνους περισσότερους από τους μισούς Ευρωπαίους.

Έχοντας λοιπόν ελέγξει και αξιολογήσει τις διάφορες προσεγγίσεις για την λύση του προβλήματος των ναρκωτικών, θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντικό να ελέγξουμε και πόσοι από τους Ευρωπαίους πολίτες είχαν αντιμετωπίσει ποτέ οι ίδιοι ή κάποιο μέλος του στενού οικογενειακού τους περιβάλλοντος σημαντικό πρόβλημα λόγω χρήσης ναρκωτικών ουσιών. Το αποτέλεσμα που προέκυψε είναι ότι ένα ποσοστό μεγαλύτερο του 80% των Ευρωπαίων δεν έχουν αντιμετωπίσει ποτέ ένα σημαντικό πρόβλημα που να οφείλεται στην χρήση ναρκωτικών, όπως φαίνεται και από το κυκλικό διάγραμμα που ακολουθεί.

Γράφημα 5.7: το ποσοστό των πολιτών που έχουν αντιμετωπίσει πρόβλημα ναρκωτικών

5.3 Συνοπτικά Συμπεράσματα

Έχοντας λοιπόν πραγματοποιήσει τους παραπάνω ελέγχους, καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα:

- Οι Ευρωπαίοι πολίτες θεωρούν σημαντικό πρόβλημα την χρήση ναρκωτικών ουσιών, ενώ οι γυναίκες πιστεύουν ότι το πρόβλημα αυτό είναι σημαντικότερο σε σχέση με τους άντρες.
- Το πρόβλημα των ναρκωτικών καθώς και ο αντίκτυπος που έχει στην κοινωνία έχει επιδεινωθεί τα τελευταία τρία έως πέντε χρόνια, αλλά λιγότεροι από τους μισούς Ευρωπαίους είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν περισσότερους φόρους για αντιναρκωτικές εκστρατείες.
- Η κοινή γνώμη, όσον αφορά την επίλυση του συγκεκριμένου προβλήματος, στρέφεται κυρίως προς την κατεύθυνση της εδραίωσης κοινής αντιναρκωτικής πολιτικής, ενώ θεωρούν ότι η βέλτιστη λύση είναι η επαρκής και έγκαιρη πληροφόρηση, η πρόληψη και η μείωση της διαθεσιμότητας καθώς και ο έλεγχος της διακίνησης των ναρκωτικών ουσιών και της κάνναβης με νομικά μέσα. Ακόμη, καρποφόρα θεωρείται και η προσέγγιση που σχετίζεται με την επιβολή κυρώσεων στις χώρες που δεν προσπαθούν να σταματήσουν την εγχώρια παραγωγή και διακίνηση τέτοιων ουσιών.
- Άλλη προσέγγιση θεωρείται η επιβολή ισχυρών ποινών στους εμπόρων ναρκωτικών, η δημιουργία στρατιωτικού σώματος ή σώματος επιθεωρητών, υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, που θα οδηγήσει σε μείωση του αριθμού των ναρκομανών.
- Δυσφορία παρουσιάζεται στην πρόταση σχετικά με το έλεγχο των επικοινωνιών, των τραπεζικών λογαριασμών και την απαγόρευση των ταξιδιών σε χώρες που υπάρχει έντονη έξαρση του προβλήματος.
- Η παρούσα κατάσταση, όσον αφορά την χρήση κάνναβης θεωρείται υποκριτική και προτείνεται να νομιμοποιηθεί η προσωπική χρήση κάνναβης και όχι να ισχυροποιηθούν οι νόμοι περί κάνναβης. Η ουσία αυτή δεν θεωρείται ότι μπορεί να οδηγήσει εύκολα σε χρήση ισχυρότερων ουσιών.

- Τα ναρκωτικά θεωρούνται μέρος της κοινωνίας και ως βέλτιστη προσέγγιση θεωρείται η προσπάθεια επανένταξης των ατόμων που είναι χρήστες ναρκωτικών ουσιών, οι οποίοι και θεωρούνται άτομα που χρήσουν ιατρικής περίθαλψης και κοινωνικής φροντίδας.
- Οι οκτώ στους δέκα Ευρωπαίους δεν έχουν αντιμετωπίσει ποτέ πρόβλημα που να σχετίζεται με τα ναρκωτικά, ενώ λιγότεροι από τους μισούς θεωρούν ότι θα ένιωθαν ενόχληση αν κάποιο μέλος της οικογένειάς τους ήταν τακτικός χρήστης κάνναβης.